

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens à Juliano Apostata Jmperatore, perducitur vsque ad obitum
Theodosii Augusti: continet annos XXXIV.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 386. Siricii Pap. Annus 2. Valentin. 11. Theodosii 8.
Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14548

I E S V C H R I S T I
Annus 386.

SIRICI PAP. VALENTIN. II. IMP.
Annus 2. THEODOSII 8.

I. T RECENTESIMVS octogesimus sextus Christi Annus aperitur Consulatu Honori & Enotii: erat hic apud Maximum fungens (v) viximus anno superiori in rebus Priscilliani Galliarum Praefectura. Quod igitur factis adscriptum video Euodium Maximus hominem, plane intelligi inter ipsum ac Theodosium & Valentianum Imperatores pacis foderis transacta: cuius quidem violator & ruptor Maximus primus fuit, vt suo loco diceret. Quod vero ad Honorium Consulatum creatum spectat: erat plane puer infans, de quo Claudianus:

Inter canabula Consul

Proncheris signans posito modo nomine Fastos,

Donaturi, tuis qui te produxerat annu. Natum quidem esse Honorium anno superiori, mense Septembri, auctore est Marcellinus in Chronico: qua ratione dicendum ipsum, cum ei Consulatus traditus est, infans fuisse quatuor mensum.

II. Anniverso huius exordio, nimirum ipso mense Ianuarii, celebratur a S. S. Titio Papa Romae in Basilica S. Petri Concilium octoginta Episcoporum, cuius extra epistola Synodalis a data octavo Idus Ianuarii post Conflarum Arcadii arce Bantonis, quod scilicet nouorum Consulatum nomina Romae nondum publicis auspiciis promulgata esset. Porro in hoc Concilio nouem Papa capitis collapsum in Africa Ecclesiastica disciplinam restituere conatum est.

III. De Notianis ac Montenibis primo cautum, ut venientes ad Ecclesiam, per manus impositionem conciliarentur: hoc enim nomine Romano, Montenes, Notianas schismaticos nominat. Monuit præterea ne sacerdotes atque diaconi conjugati, cum ordinatis essent, cu[m] uxoris permanent. Ceterum ecclatibus sacramonum ministrorum nequamquam ex legi Sirici Papa recentrum est, sed ab Apostolorum temporibus in Africam acceptum atque retentum, sibi vendicat Concilium Carthaginense. Huius decreti Sirici, ut incontinentes à ministerio Ecclesiastico accerterunt, meminit Innocentius & Papa in epistola ad Exuperium Episcopum Tolosanum. Sunt & alia ibi statuta, que eadem epistola recentur. Sed & recitata fuit hac Sirici epistola in Concilio Teleptenusi in Africa, sub Honore Imp. celebrato, de quo suo loco dicendum.

IV. Eodem quoque mense Ianuarii Valentianus Imperator indignum protus pio Princeps, impulsu haud dubio luctu Augustae matris, pro Arianis eiusmodi promulgavit dictum d:

Damus capiani colligendi his, qui secundum ea sentimus, que temporibus suis memor. Constanti, sacerdotibus convolutis ex omni Oriente Romano, expostaque fide ab his ipsi, qui diffire noscuntur, Arminensi Concilio, Constantinopolitani conformata, in eternam maniera decreta sunt. Conveniendit etiam, quibus inferimus, patescat arbitrio: citetur his, qui sibi tantum existimant colligendi eam contributam, quod si turbulentum quipiam contra nosse tranquillitatem praecipuum faciendum esse tentauerint, ut seditione auctore, pasque turbate Ecclesie, etiam magistratus, capite sanguine fini supplicia lucturi: manente nihilominus eis supplicio, qui contra hanc dispositionem nostram obrepirent aut clamculo supplicare tentauerint. Dat. X. Kalend. Febr. Mediolani, Henr. N. B. P. & Eudio Cosi. fed istud hunc fuisse conatum, audies ex his, quæ de eadem lege habet Ruffinus.

V. Interim dictanda aduersus fidem Patrum Imperialia decreta mandantur Beneuolo nunc Memoria scriulis presidiem: sed ille, cui ab incububilis sacra fides & venerabilis fuit, abnegat (e) impia verba posse profere, & contra Deum loqui. Tum vero ne incepsum Regiae frustrati videatur, celsior ei honor promittitur, si im-

pleret iniuncta. Ille, qui nobilior in fide esse, quam in honoribus cuperet: *Quid mihi, ait, pro impietati mirede aliorum promitti gradum?* Hunc ipsum, quem habeo, sollicitum mihi conscientia fidei duret illa: *Hac dicens, ante pelles impia præcipuum tingulum tacit, ira de Beneuolo Ruffinus.* Erat hic patris Brixianus, a S. Philastro Catholica disciplina optime informatus; ad quem eius succellor Sanct. Gaudentius, cum mittit ad eum editos a se sermones, illa prefatur, egregium ciuidem virti factum communitas:

Communi voti fuerat, ut ea, que diuinis eloquii per Paschales dies proxime præteritos explanaretur, coram reliquo audire. Cum enim semper, cum precipue hi diebus scilicet presentia tua nobis invitata est in Ecclesia Brixiana contentus. Nam sicut honorarium nostræ virtutis ita etiam Dominica plebe, Domino annuente, dignissimum caput es: quia non minor diligentia fernare studes Dei precepta, quam dñcere, robustam Catholicæ fidei professionem, clara vita meritum equiparare contendens, ut habeas sincera fides, per sua paritatem nōtore condigna. Quia in re maximam docente frumentis, & immortalis utilitas audiens dicens Apollonius: Non audite tamen, sed factores legi iustificabuntur apud Denm. Nec mirum, si bodes taliter in timore Domini conueneris, qui nesciis percepta habepisni gratia, ita pro fidei coelestis veritate pugnasti, ut imbutum te admirabilis doctrinæ Apostolici per omnia vari Patria nostra Brixianus, tantu[m] confitantur testimonium approbarit. Non solum namque temporis Regina lezabel Ariane perfida patrona sum, & foia, cum beatissimum persequetur Ambrosium Ecclesie Mediolanensis Antiphitem; ut quoque ea tempestate magistrum Memoria oblitum salutaris fidei arbitrata, contra Catholicas dictare Ecclesias compellebat. Quod ne facere, vltro & promotionis politica dignitatem & ambitionem feculi, gloriamque mundanam pro Dei gloria contempnisti, magis diligens primatum vivere, quam mortuus militare, haec Gaudentius ad ipsum Beneuolum egregium confessorem.

Porro ipse S. Gaudentius, qui illa prefatur ad tractatus, quos de Paschale scripsit, haud pridem defuncto S. Philastro, quem vidimus interfuisse cum Ambrosio Aquileiensi Concilio, in locum eius subrogatus est, licet immatura ætate, sed præstans doctrina aequi virtutibus: utrum quali quantitate adhibita vi, ipse declarat in sermonis exordio, quem de sua ordinatione locu[m] habuit, cum ait: *Imperitio mea consensu, & atrio ipsius immaturata ad sacerdotij dignitatem pudore deterruit, merito flendis lamentum à summa sacerdotibus postulabam. Metuo enim primaria, ne via verborum calidum exigitum mea sermone tenetur, deinde erubescio, quod tanta expeditio optatum doctrina fructum præfare non vado. Unde imparem vestro per omnia me desiderio sentiens, eni[us] istud totis viribus canatus sum declinare. Sed beatus pater Ambrosius, ceterisque venerandi Antiphites, sacramento quo temere vos ipso obligatis, astricti, tales ad me epistola cum vestra legatione miserunt, vi sine damno anima mea ultra tam resistere non valorem: cui ab Orientalibus quoque Episcopis, nisi meum ad vos relatum polliceret, salutari communione negaretur. Tali igitur conclusu articulo, & auctoritate saglorum presentium subrogatus, suscepit bene summi sacerdotio munus, nec merito dignus, nec state aptabilis, nec doctrina maturus. Intemini ergo quid patet, &c. Sed quid hic ipse ait ab Orientalibus se excommunicandum, nisi redditum publiceret? Accipe quod ab eodem in alio sermone i trahuntur: nempe in Oriente peregrinationem suscepit pietatis ergo, & inter alia loca adiuviis Cœlaream Capadociæ, ibique à facies virginibus in monasterio agentibus sacras accepisse reliquias sanctorum Quadragesima martyrum, qui sub Licinio Sebaste in Armenia passi fuerant, quas se mutuatas dicebant a S. Basilio Magno ipso legitio aunculo, iustine civitate Episcopo. Cum autem (v) dictum est inter haec contingit S. Philastrium ex hac vita decedere: omnes sacerdotes eius provinciæ, atq[ue] pontificis S. Ambrosii, in ipsum Gaudenium, absentiem licet, in electione pati confidencie conspirant, firmiter decretem, atq[ue] stabilitum intercedendo. Cum vero haec audierit Gaudentius iam electus Episcopus, detrectaretque in Occidente redditum; missa est ab Episcopis ad ipsum legatio & ad Orientis Antiphites, quo rogabant, ut renuntiem redire Gaudentius excommunicatione compellerent:*

*Gauden.
io prefat.
serm. Bi-
blioth.
Sand.*
VI.

g Rom. 1.

*VII.
GAYDEN-
TIZ EPI-
SCOPI
BRIXIANI
ELECTIO.*

*b Gauden.
serm. in full
ordinat.*

*i Gauden.
serm. in de-
cisa. knsl.*

quod (vt vidimus) ab eisdem nauter impletum fuit, co-
statu; redire, & regimē accipere Ecclesia Bischiā. At
de his hacten, ad quæ occasione Benevoli non inuita
diximus.

Potro quod eiusdem Gaudentii (vt diximus) assertio-
ne illud exploratum habeatur, tempore eiusmodi impie-
factionis, quam Benevolus dictare cœmit, Iustinam Au-
gustum, quam int̄ nominat Izabalem, aggreſſam esse S.
Ambroſum persequi: hic de cadem perfecitione fuis-
agere, temporis ratio postular, & argumentum. De qua
quidem illud in primis considerandum, candem Iusti-
nam temperante, etiam temporibus Gratiani, S. Am-
broſio negotium faciliſſime, vt superius dictum est in ele-
ctione Anemini Episcopi Sirmienti. Ceterum leuius illa
quidē existimata fuit & nullus sermo momenti, vt que
nec perfecitionis nomine cœferentur, respectu habito
ad eam, que his temporibus ingruit, cum pertinaciam de-
tradenda basilica Ariani ab eis facta peticio, & violen-
ta exactione consecuta. Quod enim memorato super im-
prio Imperatoris editio profelloribus sacrilegi Ariani-
fis data est conuenienti facultas, solicitor Iustina fuit,
vt Ariani locum, in quem idem fuit communionis fe-
ctari convenient, subiectum à Catholicis tradidit. cuius
iuri causa tot tantque Mediolani concitate fuit turb-
e; quas antequam in narrare aggrediamur, de tempore
exactione habenda discussio. Scimus enim has ad tem-
poris Gratiani à Paulino referri, quas nos sub hiis anni
Coll. & non ante ceptas esse contendimus.

Miratus cum vehementer, Paulipum clericum ciui-
dem Ecclesiæ Mediolanensis militarem sub Caſto dia-
cono, recenſe eiusmodi perfecitionem ante obitum
Gratiani: At confidero non ipsum præterire, quo pos-
sum tempore & anno ea accidere: sed quod nulla in
ſcribendo habita chronographia ratione, prout ſibi o-
caſo videbatur oblati, res gelas pro aſtrio collocale; nar-
ratis his, quæ a Iustina aduersis Ambroſium Sirmii a-
etiaſſent, ad alia ciuiſdem argumenti recenſenda inſtru-
tam de his ſemper prosequitur orationem. Vnde fortale
Græci dataeſt etiā occatio: liquidem ſozomenus ea
ante Gratiani necem contigilis refert, & Nicēphorus
h. & alii hos feciſti: Ruffinus vero & conrigilis tra-
dit post obitum Gratiani: quod maniſtis demonſtrat
Gaudentii autoritas citara nuper iuncta editio p. A-
riani in Iustina opera promulgata. Sed ad eidētiorēm re-
rum demonstrationem illud in primis intelligendum est,
eiusmodi perfecitione blemi perduſtaſe: quo de le-
denter conſtar Ambroſii auſtoritate, cu agens in Auxen-
tium Ariani, cuſus natu Iustina ad omne neſi impel-
lebatur, præter illa, quæ rur accidere narat, eo que ſupe-
riori palliſitano, in memoriam reuocat, dicens de ſupe-
riori anno, quando ad Palatium tui ſum penitus, &c. Quamob. ē
ſtatandam eſt, perfecitione hoc anno captam, in an-
num ſequentem fulle propagata. His igitur in hunc
modum de tempore ſcindatur: aliquam eis, ut quenam
hoc anno, quæ vero ſequenti a Valentianino arque Iustina
in Ambroſii geſta fuit, eaque diſcriminatione diſtin-
cta, certa eiſis quæq; reddamus annis.

Ipsa igitur Ambroſius in nuper citato loco de rebus
hocanno geſta hæc habet: Quæ vero ſuper anno quando
ad Palatium ſum penitus, cum preſentis primatibus ante Con-
ſiſtorium trahatur, cum imperator baſilicam velut expreſſe, ego
tunc aule contemplatione regali infra acti ſim, conſtantiam ipo te-
muerim facere dat, aut ſummo utre deſeffem? Nonne memine-
runt, quæ vbi me cognovit papili Palatium penitile, ita arrati,
vt vīcū ſeru non poſſent: quando Conui miltaricam expedi-
ti ad fugandam multitudinem ergoſi, obtuleron omnia, fe neci
pro ſide Christi! Non tunc rogatis ſan, vt populum multo sermoni
mulcerem, ſpondere fidem, quod baſilicam Ecclesia multo ma-
deret: Et cum pro beneficio meum ſu officiū poſtulationem, tamen
quod poſtulauit ad Palatium remittet, nubis inuidia commota eſt. In
hanc igitur ſummatum mercede defulſerit. Renouit populum, &
tame mudiā non caſh, haſtenus ipe ibi de rebus hoc an-
no geſta.

Quidnam eſt autem, quod Iustina Augusta Ambroſio

ſemper infensa, ipum hoc per illum anno veli men-
tis exagitare aggrefſa eſt: dicam paneſi. Morata eſt ipſa
quidem in hoc tempore, in primis quod viuentem Gratianum
erga Ambroſium propenſiore, id tenet non licet: ſed
neceo defunctorum nam cum metus Maximini tyranii eam
vigeret, ſtuduit rure de Ambroſio bene mereri, cuius
indigebat opera (vt vidimus) ad Maximum coercen-
tium & coniundum in Gallia. Ita oculi cum eo ſe-
dere, quod res in tuto videtur collocale; nec Deum
timens, nec vitum ſanctissimum veritatem, immemor accep-
ti beneficii, qui filio conciliatum eſſet Imperium, im-
pulsu furoris, Arianoꝝ: fulmis exagitata, ſcelus ag-
greditur omnium maximum. Sed & noua illam ea cauſa
commovit, quod tuſe homines male mulctatos, in-
deque pulos ſcire, nec niſi ab ipſa ſperare auxilium, ad
quam configiſſent. Etenim cum Theodosius Imperator
(vt demonſtrauimus) in Oriente Arianoꝝ & alios ha-
reticos compluribus dari, edicis eis ciuitatis aliq; lo-
cisaſibe in illisſeraccidit, vt nonnulli ex iis, quod ſcirent
Iustinam Auguſtam Ariani eſſe, Arianoꝝ: fauere, ſou-
req; illos officiis omnibus, ad eam in Occidenteſem fe Medi-
oliandum conſeruent. cum vero iſdem immenso numero
exceſſent, crevit pariter Episcoporum ſorum audacia, cu
perſertim magna patrona; nempe iphus Iustina nitore
utitur auxilio. Erat hic Auxentius genere Scythia, ſubrogat-
us in locum ſenioris Auxentii: quod caroſa doctrina
anteceſſeret videtur: ſed quod ſeit Auxentii nomen o-
diouſum eſſe ob Auxentium ſeniorum ciuibis Medioli-
nibus, loco Auxentii dici voluit Mercurinus: de quo
eleganter Ambroſius f. Vnum portentum eſt, & duo nomina.
Etenim ne cognoverit, qui eſt, mutavit ſibi vocabulum, vt quia hu-
tuerat Auxentius Episcopus Ariani ad decipiat plebem, quæ ate-
muntur, ſe vocaret Mercurium. Mutatus ergo vocabulum, ſed pa-
ſidium non mutauit; exiit Iugum, & induit Iugum. Nihil prodit,
quod mutauerit nomen; quid ſit, agnoscitur. Alius in Scythia parti-
bus diuiciat, alius biuocatur, &c.

Sed antequam de rebus ab eo geſta agamus, conſu-
tando eſt illa ſententia, qua duo Auxentii conſtant in
vnū, ſeniori cum ionore miſeretur atq; conſidunt
Iam pluribus alias diſtinguimus aduersus alios quæ, qui huc
uniōe in Auxentium vīnum cudentur; eſte putarunt eis
ſeniori ciuiſdem nominis Episcopū Medioliānū, aduer-
sus quos ſatis fit modis aliquas adducere diſtinguiſſas, qui-
bus alter ab altero diſtinguitur. Seniori in primis Auxen-
tium diem obiisse ante creationem Ambroſit, non So-
cates grantum, ſozomenus h. arq. Theodosius Graci-
hiforū iabiq; cōtroversia vīla confirmant, ed & qui no-
nū ut ipſum, & eodem vixerunt tempore atq; criſerunt,
Paulinus & Hieronymus, I, necnon Ruffinus in expelle
reſtantur: à quib; rem adeo peripicus probabantibus deſci-
ſere, nece vel vīnum antiquorum innenit contrarium af-
firmantem, quid alii eſt, quam apertissimam veritati con-
tentioſe nimis obniti? Ruffum vero ſi idem cum ſeniori
Auxentius junior erat; quæ fuit illa cauſa enuntiata nomi-
nis, vt Mercurinus nominari maller, cum eis non no-
mine, ipſo tamen vīnum omnibus notissimum eſſet, ripote
qui quatuor ferme Iusti (vt vidimus) Medioliā ſedi-
ſerit: Certe adeo notum facie hominem non ſuperinducta
mutatio tam ſenioris, fed nec (quod eſt in fabulis) Or-
igena, vel Annalū Gygis occultare potuerit.

Sed & tertium illud necſerium accedit argumentum
petuum ex verbo Ambroſi, dum ait Alius in Scythia parti-
bus dicebat, alius hic vacatur, nomina pro regionibus habet, ita
ipſe: ex quibus appetit, hunc ipſum non Medioliānū Auxen-
tium dicitur eſt, fed in Scythia, quem ciuiſdem con-
ſtar aut oritur Medioliānū Mercurinum nominari: cum
alloquii de ſeniori liqueat non alio nomine, quam Auxen-
tium buncupatum. His quoque addimus, Auxentium
ſeniorē patria fulle Cappadocē, id Athanasio & alii
teſtanubus, hinc vero teſtificatione Ambroſii cōſtat ful-
le Scythia. Cum ror igitur alter ab altero diſtinguitur
proprietatis & diſtinguiſſas, duos extititſe Auxentios,
nemo iure poterit dubitare: illum priorem nimis
produxitſe etatēm vīq; ad ultimum tempus Valentiniā

ſeniorē

tenuoris, latenter ac decipientem Imperatorem Catholico nomine: istum vero non ante audiuit & cognitum, quam post obicium Gratiani, cum à Iustina contra Ambrosium elatus est.

Plures quidem causae eiusdem Iustine animatum in Ambrosum concitauit, nimirum electio Catholici Episcopi prius fragante ante facta in Ecclesia Sirmensi, Palladii & Secundiani veterum haereticorum. Episcoporum in Concilio Aquileiensi publice condemnato, ea cuncta vno in primis operante Ambroſio: quodque etiam cum adhuc vivente Gratiano (vt vidimus) agere copiſſer de basilica Arianis tradenda, id nunquam obtinere potuerit. Coquebat tunc hæc ipsa quidem in stomacho: sed adhuc Gratiano superflue erga Ambroſium propenſiore, euomere opportunum minime fuit: verum nec flatim illo necato, data eis ipsi facultas in Ambroſium infaniendi, timore Maximi inguenit, cum opus habet ad placandum & continentendum intra limites Alpium Maximum eiusdem Ambroſii opera, quam egregie plane nauauit, vtiliterque impedit. His gitur iam ceſſantibus, hoc anno aduersus Ambroſium Iustina coicit Mercurium, dictū apud Scythes Auxentum, cuius quidem mutationis non minus non alia dumtaxat, quam diximus, causa preceſſit quod periorum esset Mediolani Catholicis ipsum nomen Auxentum: fed etiam quia in patria enormia lecela pertransierat, ne ex nomine crimen infame nostrum omnibus redderetur, illo reliquo, nō quoque adſcribo, Mediolani dici pro Auxentio voluit Mercurius: nam de eodem hac ipse Ambroſius: *Miror feci in Scythia, & ita erubuit, ut mutaret voculum: scelerator bie ausi est, & volit, quoq[ue] perrexit, nomine suo prodit: minime gentium: sed potius pro regionibus, diversa forte et omnia mutationes.* Verum haud profuit illa mutationis nominis: si quidem Auxentius viratus dictus est: ita enim appellant eum S. Ambroſius in publicis monumentis, atq[ue] Hieronymus, & alii omnes.

At quid hoc tempore Iuriosus ille: andet tanquam alter Allophilus & incircumcisus Goliath, armis fascularis potentia fuit, nempe fauore pollens Iustina Augusti Arianorum patrono, prodire in campum, & exprobare agminibus Dei viventes, Ambroſium feliciter ad publicam disputationem provocare: cum & delegit arbitros pugnae, quos non prodidit, sed Gentiles sive Iudeos, vel foras eisdem fœcia homines Arianos, ut birito etiam ipso Valentiniā Imper. licet catechumeno. Exhortari Dei sacerdos fidei cauſam post Conſilia arbitrio credere secularium preuit perulantiam hominis, ne Ecclesia proferret dignitatem, refutique coram Imperatore adhuc catechameno indicate, de summa Christiana fidei difceptate: cum Auxentius Ambroſii modestia abfuſus, Valentiniā adiens, cogi Ambroſium magna arroganter ad differentium de fide in Conſistorio, tulus Iustine Augusti patrocinio, postulauit. Nihil denegauit ipse Valentiniā Auxentio, ne videtur rennendo, matre illi patriconi in iurium irrogare. Mīlit & iugitor Imperator ad S. Ambroſium Dalmatiū Tribunum, qui eidem ad certam diem disputationem cum Auxentio habendam indicet. Quia cum ad Dalmatiū sanctus Dei fácerdos acceptifer: quod decoris esse Ecclesiastice functionis, quodque, diceret Catholicum Præfulem, & inconſillus vigor ſpiritualis exigeret, ex ſententi Episcoporum, qui aderant, per libellum Valentiniā rēſpondit: quem rerum gestarum ſeriem continentem, multaq[ue] alia magni pondi completeſtent, hic deferrendum putauimus, ſic enim ſe habet d.

Clementissimo Imperatori & beatissimo Auguſto Valentino Ambroſius Episcopus.

VXL
L' BELLUS
AMBROSI
AD VA
LENTI
NIANUM.

Dalmatiū me Tribunus & Notarius, mandato (ut allegavit) elementis comenit tue, poſſulans, ut & ipſe ludaces legere, ſicut elegitſſer Auxentius: nec tam exprefſa eorum nomina, qui fuerint poſſulati. Sed id addit, quod in Conſistorio eſſet futura certatio, arbitrio pietatis iudicia tua. Cui reſpondit, ut arbitror i competenter. Nec quidam contumacem iuſificare me debet; cum hoc afferat,

quod auguſta memoria pater tuus non ſolum fermeſe respondit, ſed etiam legibus ſuis ſanxit: in cauſa fidet, vel Ecclesiastice alicuius ordinis, cum indicare debet, qui nec muovere impar fit, nec irre diligenter: hec enim verba reſcripsiſſunt: hos eis, ſacerdotes de ſacerdotibus volunt indicare.

Quoniam ſi alia quoque argueretur Episcopus, & morum eſſet examinanda cauſa: etiam hanc volunt ad Episcopale iudicium perire. Quia iugis contumaciter respondit elementia tua: ille qui te patri ſimilem eſſe deſiderat, an qui vult ſe diſpofitum: Niſi forte uili quibusdam tanti temperatiori coſtimatur ſententia, cauſa & ſides conſilium conſtantia comprobata eſt, & ſapientia meliorate Republica proficuum predicatorum. Quando audiret, clementifissi- mū Imperator, in cauſa fidet laicos de Episcopo iudicari? Ita ergo quidam adulatio curruant, ut ſacerdotali turu ſuus immo- rere: & quod Deum donata muli, hoc ipſe aliis patem eſſe creden- dum? Si docenduſ eſt Episcopus à laico: quid ſequetur? Laicus ergo diſputat, & Episcopus diſputat, Episcopus diſputat à laico. At certe ſi vel ſcripturarum ſe iudicarunt, vel veteri tempora retrahērunt: quia eis, qui avuat, in cauſa fidet, in cauſa, in quaue ſidei Episcopos ſoleat de Imperatorib[us] Christianis, non Imperatores de Episcopis iu- dicare?

Eris, Deo fauente, etiam ſenectus maturitate pronellior, & tunc de hoc conſefs, qualu ille Episcopus fit, qui laicus ius ſacerdotiale ſubſtinet. Pater tuus, Deo fauente, die maturioris qui dicebat: Non eis meū indicate inter Episcopos. Tua menē dicit clementia: Ego debeo indicate. Et ille baptizatus in Christo, in h[ab]ilitate ſe ponderari tantu- tabat eſſe iudicis. Clementia tua, cui adhuc inerendia baptiſtatuſ ſacramenta ſervantur, arrogat de ſide iudicium, cum ſidei ipsius ſacramenta non noverit? Quales autem clegerat nulli: ut, poſſimus exiftentiam reclinerit, quando eoram nominat imit prodere. Ve- niant plures, ſi qui ſunt, ad Ecclesiam, audient cum populo: non ut quinquaginta index reſidet, ſed ut vniuersitatis de ſuo affluo habeat ex- amenta, eligat quem ſequatur. Agitur de ipius Ecclesiastice accorde: ſi au- diuerit illi populus, & pataverit melius diſputare: ſequatur ſidei eis: non inuidet. Omisito quia tam ipſe populus indicavit, taceo, quia pater pieatius tue quietem ſuam ſupponit, ſi elella ſuſcipere ſa- cerdotium, hanc ſidei ſuam ſuam promiſſorum.

Quod ſi de aliquorum peregrinorum aſſentatione ſe iactat: ibi ſit Episcopus, unde ſunt, & qui cum Episcopatus portant nomine eſſe do- nadum: nam ego nec Episcopū noui, nece, vide ſit ſeo. Vbi illud con- ſtituum, Imperator, quod iam ipſe tuum iudicium declaratis: mo- etiam deſſigilis, ne cui eſſet liberum aliud iudicare. Quod cum pre- ſcripſiſſit, praeferriſſi & tibi. Legem enim Imperator fert, quas primis ipſe conſolidat. Vnde in iugis expertar, ut incipiunt u, qui iudic- es eliguntur, aut aduersari tuam venire ſententiam, aut certe excu- ſare, quod Imperator tam ſauero & tam diſtriſto Imperio non po- tuerit obnubilare. Sed hoc contumaciuſ, non medelli ei ſacerdoti. Ecce Imperator legem tuam iam ex parte reſindit, ſed remanit non ex parte ſed in iugis. Legem enim tuam nollem eſſe ſupra Deile- geni. Dei lex nos docuit, quid ſequamur: humana lege hoc docere non poſſunt: exter quare ſolent tumulis conuictationem, ſidem impri- rare non poſſunt. Quis triſ ſequit ille, qui cum legat per tot prouincias uno momento eſſe mandatum, ut quicunque obnubauerit Imperator, ſeriat glori: aſciens, Dei templum non trahiderit, protinus occi- datur: quis, inquam, eſt, qui poſit vel vnuſ, vel inter paucos dicere Imperator: Lex tua mihi non probatur? Non permittitur hoc dicere ſacerdotibus, permittur lacuſ. Et iudicant de ſide, qui aut gratiam perferat, aut metu offendam?

Dende ipſe conſolidat, ut eligam iudicis laicos; qui cum te- muerint ſidei ſervantur, aut proſeruantur, aut recentur, quod lex de ſide laeta deſcenſit: Ego ſequitur aut prauaricationi offerant homi- nes, ut penitentia tanti eis, Ambroſius, ut proper ſe deſeriat ſa- cerdotium. Non tanti eis vnuſ vita, quanto eis dignitas omnium ſacerdotiorum, quorum de consilio iſta dicitur, inimicis tuis ne foret etiam Gentilis eſſet aliq[ue] aut Indiae, qui ab Auxentio eſſet ele- ctus; quibus tradidimus de Christo triumphum, ſi de Christo iudicium committeremus. Quid illos attingit, nifi Christi iniuriam audi- re deſclat? Quid illi aliud poterit placere, nifi (quod abſit) ut Christi diuinitatem denegetur? Cum in plenarie conuenit Ariapo, qui creatorum Christum dicit: quod etiam Gentiles ac Iudei prompti- ſione conſentunt. Hoc ſcripſit eis in Ariminensi Synodo, meritoque Concilium illud exhorro, ſequens tractationis Concilij Niceni, à quo me nec mors, nec gladius poterit ſeparare. Quam ſidei etiam

Hispianus missi retraherentur. Nos morsa intercesserit. Maximus indulget omnia.

XIX.
ORDINATIO ILLICENSIS EPISCOPALIS.
S. MARTINI VIVUS CORPUS RUPITVVA ARANGUS LO.

Poftratus Felicis Episcopi Ordinatio parabatur, semidismissi sa- ne ruri, & plane digni, quis melius tempore Sacerdos fieret. Hunc die communione Martini inv. fatus ultimus ad horam cedere, quem hi non confidere, quorū ceteris gladius imminebat. Verontamen summa vi Episcopus intentio, ut communione illam subceptione firmaret, extor qui nō potuit. Postea die inde pro- ripiens, cum receneret in via magistrum ingensferet, se vel ad horam noctis communione fuisse permixtum; haud longe a viro, cui nomen est, Andethanna, qua vasti foliades silvarum serata parvior, progrexus squalidus convivit, illi subfedit, causam doloris ac facti ac- cufante ac defendantem misericordia cogitatione pernivens. Aflitis ei re- pente Angelus; Merito (inquit) Martini compungens, sed alter ex- treme negavit. Reparata virtutem, regine confitamam; ne iam non perculiam gloria, sed salutis incurrit. Itaq; ab illo tempore fatu- tui cum illa Ithaciene perti communione misceri. Ceterum cum quodam ex encyclopiis tardus quā solitus & gratia minorē in- rareat; subinde nobis cum Lachrymū fatigatur, se propter communionis illius malū, cui se vel pando tempori necessitate, non forata miseri- fiet, detrimentum fentre virum. Sexdecim postea vixit annos, nullam Synodam adiit, ab omnibus Episcoporum contentum seruans, haec tenus de his Seuerus. Maiore certe constantia Maxi- mo ad id ipsum allicit, nempe, vt communicaret Episcopis partis Ithaciene. Ambrosius restitit anno sequē- tis apud cum legatione fungetur pro Valentianino Imperatore. Sed de his suo loco dicendum. Huc eadem de Maximo atq; S. Martino Venantius Fortunatus car- mine cecinit.

XX.
a Seuer. in
Vit. S. Mar-
ti. 13.
QUID S.
MARTI-
NVS IN
CONVIVIO
MAXIMI
137.

XXI.
S. MARTI-
NVS PRÆ-
FERT PRÆ-
BUTTVM
MAXIMO.

XXII.
CONVIVI-
AVGVSTA
EXHIBITI
S. MARTI-
NO.
b Seuer.
Mal. 1. 2. 7

At non pretermittenda sunt reliqua acta S. Martini hoce denuo anno Trecento, cum (vt dictum est) se ad Maximum consulisset, ab eodem Seueru alibi descripta: qui cum ea consigilie tradat Eudio Confite; certior reddens hinc omnia scilicet anno facta esse. Igitur: Cum ad Imperatorum Maximum, Franci ingenio virum, & bel- lorum cunctarum victoria clatum plures è diversi patribus Epis- copi consenserint & feda circa Principem omnium adulato na- taretur, sequi degeneri inconstituta, regia clementia Sacerdotali dignitate subdolasset, in solo Martino Apostolica autoritas per- manebat. Nam cito pro aliquibus supplicandum Regi fuit, imperans patrem, quem rogauit. & a consilio eius frequenter ro- gatus abstinuit, dicens se menz eius participant esse non posse, qui duis Imperatoris, unum regum, alterum vita expulset. Pa- storem cum Maximum, se nec fronte sumptuose imperium, affi- maret, sed impotitum fuit a multitudine datus natura regni necessitatem armis defendisse, & non alienam ab eo Dei voluntatem videri, ne- nes quem tam incredibili eventu Victoria fuisse nullum, ex ad- uerariis nō in occasione, tandem vixit vel ratione vel precibus ad communem venit, mirum in modum gaudente Regi, quod id imperi affect.

Comitio autem aderant, veluti ad diem festum euocati, sum- mi, atque illustres viri. Prefectus item q; Canfali Eudoxie, vir, quo- midu[m] virgineo insigne fuit, Comitem duo summa propositi, frater Regis & patrum; medius inter hos Martinus presbyter ac- cubuerat: ipse autem sellula iuxta Regem posita, confederat. Ad medium tunc communio, ut morsu est, patrum Regi minister ob- tulit, ille sancto adiuvando Episcopo portus dari inbet, expectans, atque ambire, ut ab illius dextera posuimus sumeret. Sed Martinus, rō ebdit, parcam presbytero suo tradidit, nullum scilicet existi- mani dignissimum, qui post eō biberet: nec integrum sibi fore, si ant Regem ipsum, aut eos, qui à Rege erant proximi, presbytero praen- lis. Quod factum Imperator, omnesq; qui tunc aderant, ut admiratisunt, ut hoc ipsum eī, in quo contenti furarent, placeret: celeberrimumque per omnes palatum fuit, fuisse Martinum in Regu prandio, quod in insimorum indicium communis Episcoporum nemo scisset. Eademq; Maximo longe ante predictis futurum, ut siad Italiam pergeret, quo tre ceperat, bellum Valentianum Imperatori inferens: scilicet se primo quidam impetu futurum esse vi- rem, sed parvo post tempore esse perserterum, quod quidam ita vidi- tenuit.

Hac sane apud Maximum. Sed quam dignus accep- petit Angusta Martinum, communium illi patrum, accepit: Cum interim diebus ac noctibus de ore Martinus Regna (vt i- dem Seuerus in Dialogis ait b) pendebat, Evangelio illo non

inferior exemplo, pede sancti fleui rigabar, crine tergebat. Martinus, quem nulla virginea femina continguisse, ictus agitabat atem, in quo seruitatem non poterat evadere. Non illa opes regni, non Imperii dignitatem, non diademata, non purpura cogitabat: dux illi a Martini pedibus solistrata non poterat: poltemo à viro suo poposcit, deinde Martinum vicerque compellunt, vt ei, remota omnibus summis, praebet sola communio. Nec potuit vir beatus obliniatu[m] reludari. Componitur celus Regne manus appar- tu, fulgam ipsa consernit, megalam admonet aquam mandib- submersit, colum quem ipa coexerat, sponte. Ipse illo sedente, eminus secundum famulatum discipulum, solo fixa consilii im- mobilis per omnia ministranti modestiam & humilitatem exhibe- bens seruit. Misericordia habuit, & misericordit. Tunc a car- nala, fragmenta pauci astanti, micaq; collegit, satis fideliter illas reliquias Imperialibus epulis amplexem, & post aliq[ue]: Videant enim, quia Martinus fideliter in vita sua, tam fortunario, non radua libera, non virgo lascivius, sed sub vero viuens, ipso vero parcer supplicant, Regna seruit, & misericordit: hec etenim aspirat, non cum complante discubat, nec aya est participari coniunctio, sed debeat obsequium. Dicte iuris disciplinam, &c.

Hus de rebus gestis a S. Martino Trecentis enarratis iam redemamus ad casam Ithaciensem. Vidimus ex his Episcopis Catholicis inter se communicatione diuisos; si alios Ithaci fuisse parti, qui cum defendent, impugnarent que si leab eis communio feiunissem, vel cum ana- themate percussissent, quod Theognotus fecisse vidimus. Alterius vero & aduersus partis illi erant Episcopi, qui au- nuerantur communionem Ithaci, & sutorum, quod sanguinarij viderentur, procule abhorret, & manuetidine Christiana, quā exemplo Christi imbuti, elle debet- tent Episcopi. Hic aduersus, non reprehensem aliquantum aduersus haereticos auxilium Principum implorare; quod S. Augustinus & alij sepe fecisse probabant; id enim rite legitime; fieri, idem aduersus Donatistas disputatione, ex parte demonstrat, sed illud in crimen adductum, hos impo- punctus ac fœtius agentes, in eodem pœnam capitis proculasse. Ob idque caute Sanctos Patres egisse vidimus, cum Imperatores vel eorum Praesides prouinciarum interpellantes vt Ecclesiæ aduersus haereticos supperias ferrent, sic eos vili cohiberentur, cogantur, vt tamen ab inferendo in illos capitali supplicio ipsos magnopere de- horcat fuerint: quod tecum tepe eundem S. Augustinum & alios, tuo loco dicemus. Vnde & in Ecclesiæ Catholicæ via Receptum est, vt cum quis expeti a seculibus magis- tris, operis aduersus haereticos, ne Ithaciene partiis cofor- sors & lector esse videatur, contestatione illam conful- te premittat, nimis si se correcionem expertere incor- rigibilium delinquentium, vt tamen cista, & onus lan- guiniantur.

Quod vero S. Martinus ab Ithaciene partiis E. Episcopis non solum communione diuisus esse cupierit, quorum conformatio, dum licuit, profusa exhortuit, sed & magno studio Maximum colibuerunt, ne Tribunos militares in Hispanias ad inquietundinem de Præficii insulis hereticis muterent; cufa, q; Seueri oponitur, visa est esse insuli- ma; numerum, quod ab eis diligenter examinare & dele- cto, optimi quique Chirianiani, quorum pallentier ora iei- nis, & ex disciplina grauor clerice incellus, & habitus corporis honeste lanteq; compositus; mox qui essent hu- ummodi, vt heretici habeat ētūr, quasi illi eadem ex hypo- criti affectu, sicut cum alio qui iphi Præficiianitas, quibus mentitur ac peierat ex eorum instituto fas erat, vt latere omiymodo possent, aut ne prode ētūr, lecula ib. se po- tius monibus confor- mare, & longius ab illo, qui el- lent, apparet videlicet, fludeat. Adeo vt perfecutio illa, cum alioqui multissima videretur, in dispendium tantum bonorum foerit magno damno protinus concurset.

Cuinam parcerent exploratores, si (vt vidimus ex Se- ueris) ipse quoq; Martinus ob magnam abillentiam vul- tu pallens, in crimen eius hereticis adiutus fuit: cum pre- ferti hostes bonorum, sive Gentiles, sive alij solitus moribus viram agentes, ablatrare conlueuerint in eos, quorum vise honestate vi telis percuterentur. Accidebat proculdubio in Hispanis, quod de Urbe Hieronymus

XXIII.
DIVISIO
CATHOLIC
GORM
EPISCO
FORVM.

XXIV.
GYR. MAR.
TIN. D. MO
VERIT. MA
XIMVM. 29
INQVISI
TIONE HA
STICORU

XXV.

XXVI.
IMPERA-
TORES IN
HERETI-
COS GLA-
DIO AGE-
RE.
b Leo ep. 97

* interclus
scire

XXVI

c Ambro
ep. 78.

d Cz. T.
vinen c. 9
XXVII

e Semir.
Dial. I. p
I Maria
D. 172.

2. Ifader.
WIR. BILH
C. L.

CHRISTI SIRIGII VALENTIN. II. IM. SIRIGII CHRIST.
186 PAP. THEODOSIE'S. THEODOSIUS. 8. PAP. 1. 386.

Episcopus, cognovente & eloquo Claro, scripti quendam libram
sub apologetis scie, in quo defensio Priscillianorum dogmata,
& malitiosum eius eres, libidinosum eius praeferas demonstrat.
& paulo post: Hui autem cum Vrfacio Episcopo ab mecum eis-
dem Priscillianis, cuius accusatores existabant, Eccliesia communione
privata exilio condemnatus, thig, die prima suscepit, Theodosio
magore & Valentianismo regnabut, haec ipse, qui quidem ac-
cidere putamus, postquam extinctus est Maximus, cuius
præfatio futebar.

Ceterum quod ad Maximum spectat; plus aequo ali-
qui in eum hanc ob causam inueni esse videatur, quod in
caricis pectoribus gladium potestatis exercuerit. Id
quidem probe virilemque factum S. Leo ap. commendat
ad Tunibium Episcopum Asturiensem scribens his ver-
bis: Merito Patris nostri, sed quoniam temporebus heretici nefari
da prorupti, per totum mundum infester egerat, et ipsius furor
ab invicta Ecclesia pelleretur: quando etiam Principi mundi
ita hanc sacrilegum amorem detrahant sunt, et auctore eius, ac
periosus discipulos legitimam publicaram enim proferentes.
Vide
hanc enim omnium curam honestatis auferri, omnem coningorum
capulam solu, similius, diuinum si humanum fabrixi, si humili-
mum homi visum vivere cum tali proficisci licet. Et
proficit illa sua diffinitio Ecclesiastica lenitatis, que esti Sacerdotalem
contenta iudicio cunctas refugi ritevit, securi tamen Christianorum
Principum confirmationibus adiunctorum, dum ad fratribus
conveniuntur recurrent remedium, qui tenent corporale supplicium.
Ex quo autem mudi, as preuincia hostilis occupant territoria
et executionem legum tempestates * interdixere bellorum: ex
quo inter sanctos dotes Diu difficiles committuntur, et rari corpora
esse consentunt: inueni ob publicam perturbationem scripta persi-
dia libertatem, haec S. Leo, quod suo tempore eadem Princi-
pialitanarum heretici in Hispania tuncrum reuixisse con-
perta esset.

Ex his igitur cum Maximis ista legalis vltio, ut Ecclesiis proficia, immunita commendata; nullus tamen sanctorum Patrum laudavit quod id posse vel debere fieri suggestione factorum Antistitutum: nam inter alios S. Ambrosius ad Studium Iacobinum, & de iudeo ipsiis damnatis, Maximo connexam explicans questionem, haec habet Sed reprehensione facta est, quod illa felicitate de plectendis gladio sotibus, postquam Episcopi res criminum gravissimorum in publicis indicibus accusare, alijs & virginis usque ad gladium suprematique mortem, alijs accusatione boni modi & eruentis eisdem triumphi probare cuperant, &c. ipse quidem S. Ambrosius (ut dictum est) abstinuit a coniunctione Episcoporum factionis Iachaniae, aduersus quos & litteras dedita quod & fecisse constat Romanum Pontificem Sirticium nam eius etiam aduersus eodem literis prodijisse, expressum haberet in Cibicio Taurinensi, in quo dicta amborum litera recitata fuerunt, prout eiusdem Synodi canoniquintus haberet his vici bis d:

XVIII. illud decrevit præterea S. Synodus, ut (quoniam Legatos Episcoporum Galliarum, qui Felicem non communiquerent, defensuram) Regis ab eius communione se voluntate separaretur, in nostra sancta unitate consoritum suscipiat, iuxta a littera et venerabilis mentis et Amoris suæ Episcopi, vel Romana Ecclesiæ Sacrorum dictu Lata, ut et Concilium Legatis presentibus recitatam fonte, haec tenus canon. Quod ad Felicem hunc spectat: nullum alium esse putamus quam illum electum Treveri, cuius electioni S. Martinus interfuit, ut superius ex Seuero et recitatim est: Et quidem Treverensem Episcopum fuisse, Mariannus Scriptus fa affirmat: quod et legum Ecclesiasticum ratum persenserit; siquidem electiones Episcoporum non ab omnibus in ea Ecclesia, vi deceplissime Episcopos, fieri sollegerant; in ea enim cuitaque concuentibus comprouincialibus Episcopis, sive simul de electione futuri Antititus percepserant. Sed sic sunt qui cum illo lapsus et S. Martinus, potuissent tamen ad prælatum arque priuio etiam reue- catus et sanctificatus; ita & Felix iste, qui ex Seuero (verbi dicto) iam diuimus nominatur, quia in factio Ithaciana fuerit ordinatus, per prementiam factius purgandus factus est, et inter lancos admuneretur. Quod vero ad ipsum Ithacum pertinet malorum hominum onus nimirum architectum, huc habet Ithodus g: Ithacum Hispanum

Episcopū, cognovente & eloquio Clari, scriptū quorundam libram
sunt apologetice stetit, in quo defensanda Priscillianorum dogmata,
& maleficiorum eius artes, libidinosum enim proba demonstrat.
& paulo post: *Hic autem cum Vrbi Episcopo ut mecum eum
defendam Priscillianus, unus accusatores existent, Ecclesia communionem
priuatum, exilio condemnatur, tunc die ultima fungitur, Theodoro
maiori & Valentino regnantiibus. Hec igitur, quo quidem ac-
cedit putamus, p[ro]t[er]quam extinctus est Maximus, cunis
p[ro]prio futebar.*
Hoc eodem anno Valenrinianus Imperator de con-
struenda basilica Pauli Apostoli via Ostieni ad Sallustium
Vrbi Praefectum literas dedit, *quas ex codice Vaticanico*
depromptas hic describemus. *Sed & quod hoc ipso anno*
date fuerint illud evidens est argumentum, quod cum ad
Sallustium Praefectum Vrbi scripta nocturna, ipsius hoc
eodem anno eundem magistratum gelissit, scripta b[e]ne-
cisim Imperatoris ad eum certo demonstrant. Quod
autem ad constructionem basilice spectat: huins incundi
confilii ratio illa fuit, quod cum illa ad Constantino Ma-
gno eodem in loco redicita, coarctata limitibus via O-
stieni & ripa Taminis, viva esset angustior: Valentinius
eam curavit restituit ampliore, ambitu murorum co-
plectens viam Ostieni, yr hodie in regia visitur. Porro
litera sic habebit:

Valentiniianus, Theodosius, & Arcadius A.D.A. Salutis Urbis Praefecto.

Desideramus nobis contemplatione venerationis, antiquissimam sacramentum basilicam Pauli Apostoli pro sanctimonio religiosum ornare, pro quantitate conuentus amplificare, & pro studio deuotissimo attollere: gratiani fuit rata sublimitas officium, quod ad inspicendum erat, ut, et res exegit, delitatus, & omnem sicut locum, facit sermone congrui diligentia nostra forent, et a cibis intima fisi. Infructiores enim nos iubere deinceps, qui intendebantur. Quare participato examine cum venerabilis Sacerdote, intimating omnibus, & magnificissimum ordinis & Christiano populo, que libenter: sublimis tamen rem diligenter tractari & plena reveram inspectione deficiunt: ac si placuerit tam populo quam Senatu, ut iesu, quod hospitie praterior dorsi, quodque rite Tiberius ambo adiacte, monatur, ita ut prefige via statio futuri operi applicetur, eateum per architectorum futuri basilice, dirige formam, quatenus plancies extremitatis amica protulerit, ne illa inqualitas splendoris fabricae amplificatoria sublimetur. Si quidem in omnium mensura facie deorum summis est, quem seruari reportere, prima statio fronte magniarum edificationum demonstrat intentio.

Lam illud sp[ecie]s exigit, vt & synopsi operis conformati, si quod
tendat examinare, sumptuoso, omnium, iuxta pretia rerum, quae
in facrificis Vnde per taxato plenius ordinatur, atq[ue] ad nos
elementum debita maturitate referatur: vt continuo omnium
confusio nostra & quoque trementia nrae accedat, quo facilius id, quo
deusta mos statut, probata religione merit expletetur, & alias
manu. Diuinitas feret ad multos annos, parenti carissime &
amantisime, haec tenus Valentini litera ad Sallustium
ex cuius Praefectura Urbana manifeste cognoscitur, er-
rate eos, qui candem Epistolam referunt ad Honorium
Imperatorem: nam Praefectura Sallustii ad nullum ali-
ud tempus, nisi ad hunc annum referri potest, Sed & ip-
se antiquus Epistola & titulus id ipsum sat perficie fidei
liter, demonstrat, non sub Honorio, verum sub Valentini-
iano opus ceptum esse: quod absolutum fuit temporis
bus eiusdem Honorij Imperatoris. De quo Prudentius in
Petri Stephanon hymno duodecimo de Petro & Paulo A
postolis habet nos versus:

*Parte alta titulum Penitula seruit Ostiensis,
Qua strigil annis celsitum sinistrum
Regia pompa loci est, Principis bonus has facavit arcus,
Claviger magnis ambitum talentis.
Bracteola rufibus sublata, ut omnis auramenta
Lux efficiat, cui subar fab' ortu.
Subdulit & Paris fidelium Leonianorum columnas,
Distinguit illuc quae quartarius ordo.
Tunc Camerario bysio invicti pars curvatur arcu,
Si prata verni floribus residunt. Hac de Basilica S.
Pauli Prudentius, ac cultu eius, qui & duobus vltimis
veribus ornatus defecit in maioris arcus, qui vt etiam*

in aliis antiquis Ecclesijs vlo; hodie Romæ cernitur) habet musico opere diuersi coloris ex viro intextam floribus pasci piam. Ornatumve o. Placida Augusta, laudeste S. Leone Papa quod apparet ex hisusmodi antiqua Inscriptione, qua etiam declaratur, non Valentiniannum, sed Theodo sum maiorem auctorem fuisse condenda basilicæ, quod tributum est Valentiniano, eo quod in scriptis litteris primo loco inscribitur. Valentiniannus, iu. se habet a:

Theodosius caput perfectum Honorius aulam
Doctorem mundi sacram corpus Paulus
Placidapia mens operu decus omne paterni
Gaudet pontificis studio splendore Leonis

XXXII.
S. HIERON.
MYNS.
PAREGRI-
NATVS IN
EGYPTVM

b Hieron.
epos.
c Hieron.
pros. in
Ojeam.

d Hieron. in
pros. in
commune in
ep. ad Ephes.
c Hieron.
q. 27.

XXXIII.
HIERON.
AVIT D-
DYMVM.
ALEXA-
NDRIA.
f Hieron.
pros. in
ep. ad
Galat.

g Hier. pro-
f. in Didy-
m. ad Spur.
janit
h Cant. 4.
i Hieron.
ep. 31.

k Hier. apo-
log. adver-
sari. Ruffini.

Hic sic enarratis de rebus in Occidentali Ecclesiæ gestis, ad Orientis Ecclesiastica facta orationem conseruantur, innatus q. S. Hieronymus, quem anno superiori summa hyeme Hierosolymam peruenisse diximus.

Cum igitur Hierosolymam S. Hieronymus adueniens, sed media hyeme, haud dubiū ibi moratus; profectus vero postea est in Egyptum discendi cupiditate pelleitus, nam licet Orbis pene totus magister extitisset, cum eum iam pridem etiam Damafus Papa consulere consuefuerit, cuius nomine ad cœlum Episcoporum recubens, omnes ferme Ecclesiæ docuerunt; ibi tamen Didymum Alexandrinum conueniens, ipse se tradidit ad discipulū faciens litteris imboendum, et statut id ipse ad Pammachium scribens his verbis: *Lan carni surgerebat caput, & magistrum potius quam discipulum decolat; perrex tamen Alexandriam: audita Didymum, & in manu ei gratias ago: quod nefis dulci: quod sciebam, illo docente non perdidi, at que alibi ad eundem e: Cum esset Alexandriae, vidi Didymum, & cum frequenter adiunctorum, utrum juxtempor eruditissimum: rogauisse eum, ut quod Orientis non fecerat, ipse complevit, & scriberet in Officio commentarios, quæ tres libros me petente dictauit, quinque quoque alios in Zacharias, haec tenus ad Pammachium; & ad S. Paulum d: Denique niger ob hanc vel maximè causam Alexandriam perrex, ut videbam Didymum, & ab eo in Scriptura omnibus, que habebam, data fascinare, huc ad Paulam: quibus cum nullam mentionem habeat, quod eam comitatus fuerit peregrinante in Egyptum ac calibet, cum de eiusdem Paulæ peregrinatione in candem prouinciam agit, se illi comitem in hæc dicat, plane conjectura dicuntur, Hieronymum nequam cum ea peregrinationem illam suscepisse. Cæterum ad modicum temporis spatiu, nempe triginta tantum diebus communia: autem esse Hieronymum Alexandria, Rufinus exprobatur in ineucta: sed an vere, ipse fecit.*

Coluit ibi quidem S. Hieronymus Didymum vehementer: quem videntem, lice cœcius esset, ob exiam ingenii pericula cœtaem appellare consuevit, oculosque et eum habuisse columba, qui laudantur in Canticos cantuum h in sposa: gloriatuque illi, cum se habuisse magistrum; nam ad Domnionem i: *Gregorium Nasianum, inquit, & Didymum in scriptoriis suis cœtibus habuit: at sic quidem laudant, ut postea eundem Orientalem compertum ea parte damnauerit: unde aduersus Rufinum k: In Didymo vero, ait, & memoriam predicamus, & super Trinitatem sibi puritatem; sed in ceteris, quæ Orientem crederat, nos ab retrahimus. Quod vero non fecit Rufinum Didymus, ita & Hieronymus: idem Orientis erroribus imbutus: id inde accidisse putto, vel quod sentiens ingentium hominis ab eis procil abhortensis, non ausus fuerit vita adeo periculi propinacem venenum, vel si tentauit, expertus eum renentem, mox absoluens, ne apud magni nominis virum concepta semel caderet astimulatione.*

Cæterum qui aliquantum per Didymum auditurus Alexandriae confedit; ante quam recte in Palæstinam, Egypti monasteria peragravat; de quibus ipse l: *Contendit Egyptum, lostram monasteria Nitria, & inter fanorum choros apud latere perspecti, per apides enim se significasse Oogenicas, plena metas æpe declarat, sed nos de his uno loco pluribus. At quid postea egerit, inox subdit: Prosternit conito gradu Bethlehem meam reverissimum,*

vbi adorauit præsepe & incunabula Salvatoris. Vide quoque famosissimum lacum: nec me inerti tradidit, sed multa didicisti, que ante reuictum, ac quænam illa: alibi in declarat his verbis post recentissimum redditum ex Egypto in Palæstinam: *Putabant me homines post auditam Didymam suam scire se descendere: veni rorsum Hierosolymam & Bethlehem: quo labore, quo prelio Barrabam nocturnum habui præceptorem? timebam enim Iudeos, & mihi alterum exhibebat Nicodemum, hac ipse.*

Tunc insuper aggressus est ipse interpretari S. Pauli Apostoli Epistolas, incipiens ab ea, qua est ad Philippiensem; moxque explicauit ad Galatas (scriptam, inde ille ad Ephesios; ipse enim id testatur in prefatione in dictam Epistolam ad Ephesios ad Paulam & Eustochium, nec non in prefatione in Epistolam ad Galatas. Sed hic obiter admindandum, hoc eodem tempore, quo Alexandria in Palæstinam reuictus Sanctus Hieronymus aggreditus est Irenæe super Pauli Epistolam ad Galatas, ex hac vita migrasse clarissimam illam ac pariter religiosissimam fœminam Albinam: fuit ista magna illius S. Marcellæ mater, tanta digna filia, ipsa tanta matre dignissima; de cuius ad Deum translatam hæc S. Hieronymus n: *Paucl admodum dies sunt, ex quo Epistolam Pauli ad Philippiensem interpretatus ad Galatas transcederam, multis retrorsum in medio pteremissis: & ecce subito litera mihi de Urbe late fuit, noncunq; & albinam venerabilem annum praesentia Domini redditam, & sanctam Marcellam matrem contubernal defitum. Veneratus est hanc semper ut matrem S. Hieronymus confratælenio & religione summa proœctam, nam ad Asellam o: Saluta, inquit, matrem Albinam, & ad Marcellam filiam p. Albinam communem matrem valere cupo; de corpore loquor, ut spiritu deat, non ignorans tamq; per te salutaris obsecro, & displicetatis officio sociari, quod in rna que eadem Christiana simili diligatur * & mater, hæc de Albinam Hieronymus.*

Sed antequam que sunt Hieronymi reliqua profquamur, de Sancte Paule in Egyptum peregrinatio pauca haec (cum in codice argumento verferunt) addamus, ipso auctore Hieronymo, qui ait q: *Pot visam Alexandriam venir in opidum Dom. Nitrā, in quo parsuina virutum nitro fortes lauantur quotidie plurimorum. Quid cura videlicet, occurrente sibi sancto & venerabili Episcopo Iuliano confessore, & turba numeri abilium monachorum, ex quibus multos Sacerdotia & Lencius sublimabat gradus: laebatur quidem ad gloriam Domini, sed si indigunt tanto bonore fatabatur. Quid ego narrar. Macarios, Arsenios, Serapones, & reliqua columnarum Christi nomina? Causionem intravit cellulam? quorum perduis non absoluta est? Per singulos Sanctos Christum se videt crederebatur; & quicquid in illos considerat, in Dominum se contulisse laebatur. Mantis ardor, & vix in feminam credibili fortitudo: oblitera sexu & fragilitate corpore, inter tunc milia monachorum cum pueri sui habitare cupiebat. Et forsitan canctis eas suscipientibus, impetrat, ut manus sanctorum locorum recipi possit desideria. Atque propter ferventissimos ejus de Pyluso Mataram naugatio ne perueniens, tanta velocitate reversa est, ut acutus patares. Nec ininde post in Santa Bethlehem maniera perpetuo, angusto per tricentum maria bohipolito, donec extruderet cellulas ac monasteria, & diversorum peregrinorum uicta viam conderet manjona, in qua Maria & Ioseph bohiputum non inveniunt. Hucusq; iter eius descriptum sit, quod cum multis virginibus & filiis comite peragrat, haec de Paula.*

Ipsa autem S. Hieronymus, eti tortus esset in Hebraicis litteris, quas iam longe ante, nempe in eremo Syrie (ut dictum est) pragmatuera; non potauerat, pentius exhausti ramen in fulciendis, et regnans Hierosolymam venientibus, eisq; fonsuensis intentissimus erat; quanto gratia, quod adhuc supererat patrimonium in Daltonia, milio illuc fratre Panliniano distinxit quando autem id contigerit, suo loco ducetur sumus. Idem itaq; de multitudine peregrinantium Hierosolymam, suoq; studiis in excipiendis hospitibus, ad Eustochium, dum excusat retardationem commentariorum in Ezechiel, hæc ait r: *Fateor me explanationes in Ezechiel multo ante tempore promi-*

promissis, & occupatione de toto huc Orbe venientium implere non posse; dum nullus hora, nullumq; momentum est, in quo non fratrum occurramus turbis, & monasteriis solitudinem hospitii frequentia communemus; in tantum, ut aut claudendum sit nobis osium, aut Scripturatum, per quas aperienda sunt fore, studia relinquenda, &c. Sed ad Paulinum a: De toto huc Orbe concurrevit, plena est civitas universi generis hominum, & tanta virtusque Jesus confitatio, ut quod alio ex parte fugientibus, hic retinam sustinere cogatur, & ad Marcellam b, quodnam genus hominum, & ex quibus locis illuc properaret, ita describit: *Quis in toto Orbe sum primi, hic pariter congregari, ad quae nos loca non ut prima, sed vi extrema secundum* (Paulus enim & Eustochij nomine scripta est Epistola) *ut primus in eis omnium gentium cerneremus.* Certe nos quidam, & pretiosissimi lapidi inter Ecclesiastica orientalia, nquamchorum & virginum clavis est. *Quicunque in Gallia fuerit primus, hic properat.* Biu-
sus ab arte nostro Britannus, si in religione procerior, occidit so-
le dinnio, querit locum fama sibi tantum & scripturarum re-
latione cognitum. *Quid referamus Armenios? quid Persas? quid India, quid Aethiopias populus, ipsoque iuxta Aegyptum fer-
tilem monachorum, Peustum & Cappadociam, Syriaem celestem & Meopotamiam, cum illas Orientis examina? quae iuxta Sal-
uatoris & eloquias dicuntur?* Vbiunque fuerit corpus, congrega-
buntur illuc aquile: concurrit aliae loca, & diuersarum nobis
virovum fascinum ostendunt: vox quidem diffusa, sed via reli-
gio, &c.

Sed hic adiuvante, lector, extare libellum, seu Epistolam potius dixerimus, Gregorij Nysseni hoc tempore in vita agentis, ac plura scribentis, qua toru in eo est, ut impro-
batur eiusmodi ad loca sancta peregrinationem. Vnde ha-
giomachini nostri feculi, sanctorum locorum veneratio-
ne improbantes, obuiis eam manib; excipientes, nomi-
nem viri & auctoritate doctrinae abusi, eadē hæc sciplina dam-
nabuntur. Scimus aliquos pro pī cultus defensione eam Epis-
tolam ut germanam Gregorij cognoscere minime vole-
nt. At nos legimus eum Gregorij partum sic, haud
ierimus inficias: fed aliounde abfique tergiversatione villa
defensionem paramus. Illud igitur primum scias, Grego-
rius eas scribere litteras ad monachum quandam, immo & monachorum Abbatem; nam haec habent in fine: Con-
sule ergo, dilecte fratris, vi corporis peregrinatur ad Dominum,
non et Cappadocia in Palestynam, &c. considera insuper ipsum in eo argumento vetustam, ut distilat ea viris, q; fe-
cile cum videnti genus, nempe monasticā vitam aggressi
fuerant, atq; feminis, peregrinandi populus, alterius,
inter alia non esse preceptum Domini, nec homines ad
hoc teneri, id quidem ipse, quod ob rei frequentissimum
& sum puraret aliqui et me minus Christiano nomine digno-
sse, si agere prætermittet, quod seirent aliis impen-
se præstat. Inculcas pluribus, quanto dispendio pudori-
& verecundiæ feminis peregrinandi eiūmodi longi-
nquam peregrinationem inficiant, multaq; alia, quæ a monachis clementi ex instituto vitanda, proponit, in que-
velint, nolint, in itinere ex necessitate incurvantur el-
let.

XL. MONA-
CHORVM
ET VIRGI-
NUM PER-
EGRINA-
TIO RERI-
PIENSIA.
d. Basil. ad
monachum
lapsum.

e Hieron.
ep. 3.

Hoc quidem scite pieque à Gregorio de monachis &
feminis esse dicta, prudens nemo negat, in cuius senten-
tiā fentias simul ire sanctissimos Patres: nam eis germanus
S. Basilius, cum ex aliis, tum ex his suffigat infelice
monachum lapsum, in cellula confusore scilicet, v-
biisque vagum, ac propter eam misere lapsum: *Tatu, inquit,
sublimis & ad transiitum conseruis, velo peregrinus, eterno ergo
& verbis permunit, ad Hierosolymam decurrebat.* haec ipse.
Quid amplius? nonne & ipse S. Hieronymus eadem
ex causa, quod periculis efficer peregrinatio monachis,
sanctorum Paulinum haud pridem idem vir et institutum ar-
ticipentem, multis viis ad perfudendum argumentis, ea
quād ipsū dedit Epistolam, ab eadem peregrinatione dehortatur & revocat, quam alioqui in feculo agentibus
personis, etiam feminis, persuaderet pluribus solitus fuit:
Ad ipsū enim haec et inter plura: *Re vere, et simpliciter mo-
tu mentis mea faciat, confiterans & propounding tunis, & ardo-
rem, quo seculo renunciasti: differentias in locis arbitror, si verbis
& frequenter verbis derelicta in aglio habitis, & Christum que-*

ras in solitudine, & ore solus in monte cum Iesu sanctorum, tan-
tum locorum vicinatibus perfruari; id est, ut verba carceris, &
proprietate monachi non amittant. Quod loquer, nonde Episcopia,
non de presbyteriis, non de clericis loquer, quorum aliud officium est,
sed de monacho & monaco quondam apud facultum nobis: qui
idcirco pretium possessionem suarum ad pedes Apostolorum f; posuit,
datus pecuniam esse calcandam, ut humilietur & secreto vicitana,
semper contumaciam, quod se vel contemptus, haec & alia ad eum
contumaciam Hietonymus. Ceterum longe alio apla-
ne contrario spiritu Vigiliantius primus hoc seculo ag-
gressus est vna cum aliis, quas enomuit, impieates, im-
probate pietatis peregrinationem ad loca sancta: sed de
eo loco agendum pluribus.

Hoc eodem anno Theodosius Imperator hæreticos
coeruit eximantes facultatem fibi eocundi conceffam
ad turbadam pacem Ecclesiæ, in hec verba ad Eugenianum
Prefectum Prætorio rescribens g:

His, qui fibi cantummodo existimat colligendi co-
piam contributam, si turbulentum quipiam contra no-
stre transiitatis praeciput faciendum esse tentau-
int, ut fedionis auctoress, pacifice turbare Ecclesiæ,
maiestatis, capite ac sanguine sint sup̄ licia lucturi. Dat.
X. Kalend. Februario, Constantinopolis, Honoro nob̄
puro & Euodio Coll. Quod enī in Valentiniā in Occidente,
titulo iuncto erat Theodosij (ut motis erat)
promulgata hoc anno les esset, qua colligendi conuen-
tias facultas impartebar professoribus Concilij Ari-
minensis; inde puto accidit, ut Ariani in Oriente, eius-
dem legis prætextu, cogendi synaxes datam fibi vendi-
cantes auctoritatē, omnia perturbationibus commi-
scerent: quos Theodosius eiusmodi rescripti auctoritate
compefecit. Quo pariter anno Demophilum Epis-
copum Arianum esse defunctionem, sufficuntque in lo-
cum eius Marinum, & paulo post Dorotheum Antiochia acceditum, tradunt Sociates h, atque Sozome-
nus.

Sequenti vero mense idem Theodosius Imperator de non distrahendis reliquiis martyrum hac recri-
pit k:

*Hannatum corpus nemo ad alterum locum transferat: nemo
martyrem disperget, nemo meretur. Habent vero in potestate,
si quolibet in loco sanctorum est aliquis conditum, pro transiitu
martyrum vocandum sit, addant quod voluntur fabrica-
rum. Dat. IV. Kalend. Martij Constantinopoli, Honoro nob̄, puro
& Euodio Coll. Quod enim pseudomonachū circumven-
tis turpis lucrati gratia conuicuerunt vendicare reliquias
martyrum, vt S. Augustinus affirmat, huius sanctiēde le-
gis occasio data est. Siquidem callidissimum hoīs studuit
infamare clarissimum monachorum nomen: de quo ipse
Augustinus: *Multos, inquit, i. hypercritas sub habitu monachorum
vixqueque, dispergit, circumvenit pronicis, nūquam insi-
fis, nūquam fixis, nūquam flantes, nūquam solentes: alij mem-
bra martyrum stantes martyrum, venduntur, &c.* Disce tu vero
ex his huius temporis totius Catholicæ Ecclesiæ erga san-
ctorum martyrum reliquias studiolum culcum & pro-
pensiorem amorem; quo abuti improbi nebulones, ex
eis nondinationes, quas audis, infirmebant, adeo ut opus
fuerit, tam vendentes, quam ementes, legibus Principum
cohoberi.*

Hoc autem anno Iohannes Chrysostomus, preceden-
tibus propriis presbyteri ordinatur, colligim⁹ id ex Mac-
cellino Comite m, Leonte Augusto n, & ante hos ex Palladio
in dialogo, dum ait, ipū duodecim annos exigē-
re in presbyteratu, ante quam crearetur Episcopus Colli-
bus Honori, quartum & Eutychiano, anno Domini
trecentesimo nonagesimo oclauo; magis enim eidē Mat-
cellino afflentum, quam dicentibus quadrigentium cum
transfugis in presbyteratus functione. A quoniam autē
duorum Catholicorum Antifitium Flaviano vel Euagrio
fuerit ordinatus, diuerse reperiuntur sententiae. Socrates
et quidē affirmat ab Euagrio Paulini successore Iohanne
Chrysostomum sacro presbyteratus ordine initiatum
fuisse, cura ante triennium ne trius communioni inhabili-
set; ut alterum respiceret, solitarius vivens. Porro reliqui
XLIII.

G:eo-

Graciorum huiusmodi, licet recentiores, eundem Ioannem adhuc sile Flavianum reflectant, ab eodemque in factos ad ci-
tum ordinis diaconatus ait: presbyteratus.

XLIV. Certe quidem ipsum communicationis Flaviani fuisse, in Ecclesiast. eiusdem ministrante, conciones ibidem populum habuisse, nemo inficiat ne poterit; nam id ipsum hominum uincere ea dicta reflectantur. Quoniam aliquando vident fugillare ordinationem Paulini, illa nimis humilia, quia de Anathemate habuit, de qua non loco fulius diximus. Atque ob hanc causam, quod illi communionem contumeliam fecerit, qui in iusto fidebat Romano Pontifice ipsi Paulino ac: cuius successorius Eugenio communicante, ipsum quis pater schismaticorum. Sacerdotem a schismatico ordinatum. Nam superius dictum est, licet emulsi alteraciones arque dissidia inter Romanum Pontificem atque Meletium, necnon eius successorum Flavianum existerint, nunquam tamen eo etiis progressa, ut fuerit interceptione communicationis schisma conflatum, anathemata Flavianum subiectus. Nam spe concordie tolerata est, atque eo modo, quo ceperat, ad plures annos producta.

Annullique quidem diuinum nomen, signisq; suffragatum Spiritum sanctum eiusdem Chrysostomi Sacerdotio; quires ab eo gestas sunt fideliter prosecuti, reflectant, ut inter alios Leo Angelus. cum ait a: Flavianus cum vigiliis, ut confesserat, quadam nocte videt diuinum accipitorem Angelum, qui ei mlebas ordinare Iohannem, dicem futurum Iohannem nonum ras electionis: Ecce, dicens, ego ei de his mandatis do, & obedies. Ad quem quidem cum acceptus Angelus, ei mandauit: primi narrant futura, & quacunque per illicet facere eum, qui diuinus sit futurus minister, & post alia: Cum adfici hora ordinatio, & incertum peragret sacrificium, & infrae agnites multitudine innumerabilis, & Angeli deinceps intuerentur, neuanus impinguus Episcopo & preci dicente confessa, dictus factum esse illud maxime neuanus spectaculum: alba columba responde deo, & quod modo illi supra leonis meum & Deum, in honorem eius, eis manus huius imponeretur, flent supra eum caput. Hoc admiratione quidem affecte & impetravit eos, qui tunc adferunt finali, attrahunt autem eos quoque qui audiunt, admittunt aurum, ut non solum que circum iherusalem regno, sed etiam in iherusalem, quae extra fines procul remota est Syria, huc ipse, idemque subdit in iherusalem tunc Antiochiae ab eodem Ioanne edita, pollo quam presbyter factus est, usque ad tempus, quo accessit Confantinopolim practicendis illi Ecclesie in locum defuncti Nestorii Episcopus.

XLV. Cum primum vero presbyter designatus est, primam omnium ad populum habuisse dicitur homilia, cuius est exordium: Nam vera sunt, que nobis acciderunt? &c. At nihil ibi de presbyteratu, sed de iunctice tantum docendi populi functione: quare quidem non ante hunc annum anticipatum fuisse, ex eo expolariatum redditur; dum ipse in vna illarum orationum, quas habuit ad populum Antiochenum de imminentia clade, ob flavianas ignominias affectas (quod certum est contingere post frequentem annum) expellest etiatur se iam in docendi munere biennium agere: sunt haec eius verba: Ecce secundum hunc annum habeo refra-
derum charactem, &c. Quamobrem in eam sententiam utrue compellimus, ut quae repenterunt scripte orationes ab ipso, cum diaconus esset, nempe superius recentiter aduersus Gentiles, ludicos, atque hereticos, & de Anathemate, eas speciali indulgentia & iussione Flaviani pro concione dixerit; cessasse vero postea usque ad presbyteratum.

Quanta autem dicendi copia & elegancia iam presbyteri luceptum mundu explevit: que postea ad populum Antiochenum in scriptis extant orationes, certam fidem faciunt, cum tamē longe plures illis ibi ad populum dixisse oportuerit eo duodecim annorum temporis patio, quo in ea functione versatus presbyter Antiochiae misit. Ceterum quoniam Chrysostomus coctionem manuere fungeretur, Flavianus ramen Episcopus, q; esset suorum patrum potissimum munus, docens populi, minime pretermisit, immo vero accentu perfeholit: quod satis intelligi potest ex eiusdem Ioannis Chrysostomi assertione, dum ad calcem primae homilie in verba illa ita: Vidi Dominum,

ista habet: Hec seruantes, redemptam domum, quin potius haec ser-
vantis, excipiamus perfidiorum doctrina exhortationem. Nam
nequaquam quidem, qualitatem, sunt habeat inuenientis officiationem:
hunc autem, qualitatemque fuerint: maxime prudentia sunt ornata.
Ac nostra quidem similia sunt terrae, qui cum scripta fortiori, illi
lum autem oratio similia est: fonte magna tranquillitate flumis ej-
fudent, qui olei magis, quam aquarum cursum inuenient, haec
ipse modello quidem consultum in omnibus volens. Epis-
copi exultationis & dignitatis, ne qui minus eloqués es-
ter, & ea ex parte longe inferior Chylo tonno appareret,
a populo sperneretur, ex quo quidem magnam ibi laude
conciliavit, numeros illos à Dño sic definitos exoluere c.
Qui gloria propria, que ad hominem, est, non querit, hic veritas est.

Rufum fertur a de illo, quod cum sublimi aliquando
decendi genus artipuisset, atque ob eam cautum a simpli-
cipio, minus intelligetur, redargutum fuisse a pia mul-
tiectula, quod eis orationes inf. uigilere essent; ipsum
veto mutasse euangelio iuuenilia animi, cuius etiata pete-
re, institutum, dictio nemq; faciliorem imis auribus ac-
commodasse. Quae ex parte illud est confessum, vt ab omni-
bus faciliter audiretur, atque publicis frequentibusq;
acclamationibus os AYREVM dicetur. Quod pes inde
ac in diuinum nomen, veluti egregius titulus, in eis
scriptis haec tenet persenerat.

Quam autem tanto agricula, vomere verbi Dei Antio-
cheni Ecclesia redditu si frugifera ad alimenta pauperi-
bus praestanda: ex eo poteris intelligere, dum in una & ea-
tem, quas ad populum Antiochenum habuit, homilia hec
ait: Habeni proutem Ecclesia quot per singulos dies videtur sus-
scire, quot virginum, cogita: nam ad primum millionum ascendi mu-
nerum carum catalogus & prater hoc, quot carcerem inhabita-
tibus, quot in Xenodochio laborantibus, sani & peregrini corpora
habentibus mutilata, altari asidentibus, & viuus & vegetus can-
sa supplicare quotidie accidentibus, & ubi ei de substantiis dimi-
nutum est. Itaque si decem duxerat viri sic erogare volerent,
nullus esset pauper, &c. et quidem admiratione digni, pa-
perem adhuc Ecclesiam, quae vlo; ad Theodosium tempora
persecutionem diram passa fuerat, cum nec in ciuitate Fi-
deles consilere poterant, sed in campis collectas cibas,
vnde & Campite sunt dicti: adeo in ciuitatis pascerent
abundasse: cum praefectum non operas Antiocheni Chri-
stiani cum Meletio conuentent, adhuc entibus alios O-
thodoxis Paulino, hereticorum vero alios Vitali Apollinaristis
Antilius, alii vero Eurozio Episcopo Ariano, & qui in corum locum facesserunt.

Sed praeterea latuisse inter Christianos Antiochenos
erant Marcionitas hereticos, ad quos extirpando idem
Chrysostomus, haud niedoces labores insumis, fatis pec-
catoe colat: Sed quinam hi fuerint, dignissime, qui Antio-
chenis intexantur, ex Actis fcius huius iijdem verbis, qui
bus scripta habentur, accentu redammus; sicut n. se habent:
Quillo tempore sat Praxis ciuitatis, laborabat merito dogmatum
Marcionis, & fanebat illis sceleribus, & idem partis Orthodoxe
at eis causam aliorum immiserit. Hanc rixorem, ita, qui area-
ne & beng & has varias Dei, dimisit laborare morbo terminis
interiorum. Ille autem a malo separata, omnium quidem refel-
lit medicina arte: omnino vero, qui eadem sentiebant, vocantes
ad orationem, non can melius affectarent, uno vero detinuo, mali
tempis ei producente, vana preorationis. Vix tandem autem lo-
anno grata recordari, cum hoc apud se statuissent, quod super eis sum
fuerit a morbo liberatio, simul etiam doffuerint a morbo dogmati,
qui est longe gravior: cum sic fibi perjurassent, in lecto decubentes
afflitos non mulierem, & eam fluctuant pro foribus templi, desiderantes
inuenire Flavianum & beatum uultum Ioannis. Sanctis ergo ad eos
progrebuntur, neque enim per eis, rati, honestam confabunt, re eis
templum patere quoniam anima non habeat dogmaribus pietatis.
Primum autem ei dicit verus illi homo Deus, beate, inquit, illa
& sanctius lingua: Quid vos montis, et fluctuante revera ad templum
Christianorum, qui Christianum quidem auerantini Marcionem re-
probaverint, & habent in magna honore? Quod qui em pla-
netia ostendunt, quod illius cultores conveccanterit ad mortis aut a-
liorum molesta liberationem; & quod cum illi peccati essent, non
afficiuntur curacionem: quod quidem vobis accedit prater expiatio-
nem. Discedit ergo ab hoc sacro templo, quoniam nec vos poteritis

XLVIII.
a. Apud
Metaphys. in
Pst. Chrys.
NOMEN
CHRYSO-
STOMI
VNDI;

c. Chrys.
Ioh. 3: ad
pop. An-
tiochensis.
QUOT FE-
CLESIA
ANTIO-
CHENAE
PAUPERES
ALBERT.

L

f. Apud 10.
in Chrys.
tom. 1. sic
Metaphys.
ie, & Leo
Imperio
eius mo-
ri. aliq.

omnino Christum centare, ne hoc stude patrem. Illa autem direbant, se parentum errore esse capti. & vixque in hodiernum diem suisse separatis a matre confunditissime: Sed per Christum (aiebat) vos rotupam: misericors penitentiam: si enim caro, quod cor- pus regale efficiunt, agitur etiam, ut anima sit finis. Scetatis enim for- re, ne nos nequatius amplius abstinamus a consumendis vesci- fia, quae non vera pietate.

L Ita flexu magno teame, iuxta aquam afferrit: cui cum dimitum speculum iniecisset Porrexit sic enim ille ex persuasione
miseri infatu in Christi nomine. Quod quidem cum factum esset
qua in loco desponsabat, statim surrexit ana, et cum marito
et cunibro tua voce unanimes Christum magnificabant. Cum deretur
ad sanctorum genua precedente, paternae venientis priori ignoran-
tia & dominus redirent: Et cum multis quidam pecunias ex-
distribuissent, tristitia vero libatoe sunt, partim quidam alii compuncti
peregrinorunt, perire vero agerantur, partim vero egerantur
Xenodochio tradicuntur, & ab illo tempore a Marianitariorum com-
munitate omnino absolvuntur, infantiam & amorem res illorum
vocantes, Christi sacrae fons auctoritatem Ecclesie.

Cum autem illi, enim adiutorio studio, & omni (iudicior) ridentemente, nihil omnino perfecissent, & desperasset sicut pessi-
misi ad corde redire: Prodigiosum & Magnum ianueni appelle-
bant, & plurimi alii consumuerunt, cuitatibus obvenerunt, cum affi-
ciebant. Ile vero tanquam auctor, vel in minimum carceris consumue-
tis, et ut postea similes atque. Dominus glorieretur: alioquin autem
diumini immixtis calamitatis ad eos tunc venienti, illi
pradixit. Paucis enim plu diebus, cum magno terroratu fusse
Antiochiae, ipsa domus, quia Marcionitarum suscepserat congrega-
tum, corrux, & domu quoque plurime cum ipso, qui cadentem
stebant, labefacta perdidit, quādam incredibiliter cum mali-
itudinem. Et quod est maxime admirabile, & quod apte offen-
debat eam dumentis immixtis fulge calamatissima: cum tantu-
perisse multitudine coram, quia male sentiebant, nullus Orridoxus fi-
des simul cum eis perire. Hoc cum ita factum esset, & plus corrobor-
auerit, & correxit multis ex iis, qui praeceps sentiebant, haec tenui-
re rebus gelitis Chrysostomum cum Marcionitis, quos sape-
pro concione publicis inimiciis exaginavit. Sed & con-
sile aliquādo cum uno illorum, p̄fle testatur a homilia ac-
cendit p̄ opulam a nichil chenom, quia etiam & patrem ei-
tudinem disputationis recenset: denitione quoq; exposuit
titus eorum, cum soleat baptizari pro mortuis: aqua
an h:

Vultu primum dicam, quo modo hanc dictioenem adiutoriant
qui morbi laborant Marcionis? Atque sic quidam fore videntur
multum moream. Venimus enim per etiam propriae maximae di-
cam, ut enim meritorum magis fugiatur. Nam postquam catechumeni
cum quatuor apud eos excoegerit, sub lege mortui ab eo aliquo, qui
vixit, accedunt ad mortuorum et alloquuntur, & rrogant, vel ne ac-
cipere baptismum. Deinde illo nibil respondentes, qui est absconsus
infernus, pro illo dicit eis baptizari, & sic cum baptis, nisi pro
qui excoegerit, permido ei in scena bollerent, tantum vestrum diabolus
in ignorantiorum animis. Dande cum accusantur, adducunt hoc ver-
bum, dicentes Apostolum ad Corin. : Quis baptizans pro mortuis
&c. Horum quoque causa fortale in Coudchio Carthaginensi
nenfiterio haud dum post celebrato, canone fæcio moni-
runt Patres Africanum Ecclesiam hac cauenda, cum si
canon fæcio promulgaretur : Caudentur etiam, ne mem-
tros baptizari posse fratrum infirmitas credat. At praui Mar-
cionitum fructus, qui tunc scilicet aulicis radices fixis
sunt, haud per Ipannum Chrysostomum valuerunt pen-
tus exsipiti; aduersus quos maximopere fuit laboran-
dum Theodosio Episcopo Cyri, vto loco oportet opus
potius doceretur. Ceteri non potuerunt creatus esse prie-
byter Antiochiorum dimitaxat hos in electus est Ioannes
Chrysostomus, sed & cypri facetus Episcopis ageret Com-
stantinopolitani de his descendendo tempore.

LIV. Sed & que aduersus Gentiles deorum cultores identic adiutio presbyter certamina inferit, memoria commis-
ta a maioriibus, hic in medium afteramus. & sic semper
tiqui scripti, a recentioribus autem excipita his-
verbis: *Licet videtur in iugis regione cunctatis, domos quadam
oratorius Dic eccitat, tempis autem finali laetare quia regna
erant, dicitur hebreus in terciam profeta: vito vito, quia Philoso-
phus carum perdidit & virtutis magnitudini erat, et ut intel-*

tu & acutum ingeni, à magni boni viri prouidentia emitti ad
misterium salutis. Certum autem quidem, reformis nostris sunt
ea, quae sicut sunt in mente Amato; vobisque, qui us habetis tunc imper
& firi, & nubis differantur ab estiis nostris immunitate, ad tantā illę
deducis manifestūnem & pietatem, vt a patribus quidem datam
neglectaveris religiosum (rei valde difficultem, & que si nulla res illa
multe vincit ab ratione prompto autem & alacri anno transfigurari
ad lucem veritatis & nec validius fecerint, sed etiā multi
ex his pietate si manifestūnem, viri, inquam, & mulieres, illi quā-
dem monachorum, hanc regiam togam subserine.

Necque hæc sunt dignæ, quæ mandentur silentio, quæ faciunt a fute
in fastigio cunctis in templo Veneri; & quod non solum studieret
ut id diceretur, sed etiam ut in eo loco viri (nam habebant)
terribiles essent, qui eo subiungant demonum aucto: ad eum ut illi quidem protul-
erentur, tamquam armis quibusdam terribilibus mentata in
coram virorum precepit dominus autem, qui circu[m] circa habita-
bant, non solum à l[ib]e[r]tate illorum liberarentur, sed etiam maxima à
acciperent utilitatem, cum posset versicu[m] Monachis qui perfe-
derant in Dictatore. Illius mentis & studio etiam et ipsa opus,
fanum templi destruxit, quod fuit in arte Beati, & ad solam vixque fa-
ctam ex demolito, fuit tanta victoria leuata Chrysostomo
addequit: Potest etiam, quæ circa S. Leuciam habuerat responso glo-
riarum praedicti factu illius viri: nam & simulariorum templorum illuc
diruta & dissimiles ades extrahit & viros virtutis studiis ad
habitudinem cultorato inuenies, haec tenet de rebus ab eo ge-
ligatis aduersis hereticos & Gentiles Antiochiae, cum pre-
beyceret effici: quia quidem cum certo anno cōsignauit mini-
mū mæcū, h[ab]ebit eo, quod id est initiatu[m] presbytero,
collocasse volumus in plane inrelligas hominem, si quis
alius, cōiunxi se opera stylo, cum primis suis luculentis ac
scitis orationibus insecatus fit Gentiles, atq[ue] a fide Catho-
latica extortes he[re]ticos, factisq[ue], colde[n] etiam magno
studio exagitarit. Memorem[us] enim, Iulianum, Apofatam,
Antiochiae cū effici, affidis sacrificiis in Christi cōrum
lumen frequentia deorum tempora, iniurisq[ue], longa per-
egrinatione iouem Caſium: ut primum sub Christiano

Imperatore omnium maximè pio Theodosio licuit, magna lumenis spiritibus, in eadē vindex & aceritum exsultuit. Sed iam quæ annū huius sunt reliqua, absolutum. Hoc eodem Domini anno, qui & octauus Theodosij Imperij numeratur, S. Cyrius Episcopus Hierolymitanus (vir auctor est S. Hieronymus) ex hac vita misericordia, de quo quidem, quod (videlicet) sepius pulchra, ac fæpe in sedere receptus, hasq; vicepsallit sit à Constantiis temporibus, quantum temporis fedet, haud explorat habet potest, cuius monumeta ingenii exstant Catecheses, quas in adolescentia elaborauit. Huc subrogatus est Ioannes, quem tempore persecutio[n]is sub Valente Catholico sue fatum esse, & cum Arianiis ac Macedonians communis casse, nō obscurè testatur sed iterius eum scribiten. S. Hieronymus cum ait g: Non cunctilib[us] si amaverit eos qui talia predicatorum, cum quibus fuerit, quando ista dicentes exsita sibi nebant & quis sit ille, qui Iudeos proscripti Spiritum Iudeorum Deum in Ecclesia praktice, claverit aures, forsag, cum seu contumaciter fugient, ne tantum audire præcolum, &c. sed & sub nomine P[re]textarii ipsi fugiolas, factum; illi Catholici

cum spe dignitatis, redemptum; ab heresi pollutione Episcopatus affunmat. At de ipso plura inferius.